

Atte Harjanne vihr ym.

Toimenpidealoite valtion takaamasta energiaomavaraisuuslainasta vähäpäästöisiin hankintoihin

Eduskunnalle

Ilmastonmuutos on todennäköisesti vakavimpia uhkia ihmiskunnan hyvinvoinnille, myös Suomessa. Hallitus onkin hallitusohjelmassaan linjannut, että Suomi on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä ja hiilinegatiivinen nopeasti tämän jälkeen. Tavoitteena on olla maailman ensimmäinen hiilineutraali hyvinvointivaltio.

Päästöjen vähentäminen vaatii valtavasti investointeja, joita on tehtävä jokaisella yhteiskunnan sektorilla. Valtion keskeisenä tehtävänä onkin luoda päästövähennyksiä edistävälle investoinnille kannustava ympäristö. Yrityksiin kohdistuvien kannustimien ohella on huolehdittava yksityishenkilöiden kyvystä investoida vähäpäästöisiin ratkaisuihin esimerkiksi korvaamalla polttomootoriauto sähköautolla tai siirtymällä kodin lämmityksessä fossiilienergiasta vähäpäästöisiin lämmitysratkaisuihin.

Keskeinen haaste investoinneille on niiden hinta ja aivan erityisesti hankintahinta. Käyttökustannuksiltaan ilmastoystävälliset ratkaisut ovat tyypillisesti fossiilisten polttoaineiden käyttöä matalammat. Moni tahtoisikin tehdä hankintoja, jotka tukisivat sekä päästövähennystavoitteita että pitkässä juoksussa omaa taloutta ja hyvinvointia, mutta esteenä on usein raha. Haastetta kasvat-
taa se, ettei ilmastopäästöistä koituvia ongelmia ole nykyisellään hinnoiteltu riittävästi mukaan tuotteiden ja palveluiden hintoihin, joten fossiilienergiaan pohjaavat ratkaisut ovat vertailussa keinoitekoisen edullisia.

Yhtenä ratkaisuna tähän ongelmaan valtio voisi edistää päästövähennystavoitteita tukevia ajoneuvo- ja kiinteistöinvestointeja mahdollistamalla edullisemman lainan saamisen tällaisiin hankkeisiin. Tämä voisi toteutua esimerkiksi niin, että valtio takaisi pankkien myöntämiä lainoja, jolloin investoijalle lankeavat korkokulut madaltuisivat merkittävästi. Yleinen korkotaso on ollut jo pitkään historiallisen matalalla tasolla, joten päästövähennystavoitteita tukeville investoinneille olisi mahdollista taata edullista lainaa. Lainan maksuajan tulisi myös olla riittävän pitkä ja suhteutettu investoinnin takaisinmaksuaikaan.

Kotitalouksien ja yksityishenkilöiden ilmastoinvestointien edistäminen tukisi myös kansallisia työllisyys-, talous- ja ilmastotavoitteita. Päästöjen vähentämisen ohella uudet investoinnit toisivat työtä ja parantaisivat Suomen energiaomavaraisuutta vähentämällä fossiilisen tuontienergian tarvetta.

Toimenpidealoite TPA 147/2020 vp

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin varmistaakseen, että suomalaisten mahdollisuuksia investoida ilmastoystävällisiin ratkaisuihin omassa arjessaan parannetaan, ja selvittääkseen valtion takaaman lainan hyödyntämistä näiden investointien vauhdittamiseksi.

Helsingissä 25.11.2020

Atte Harjanne vihr
Satu Hassi vihr
Saara-Sofia Sirén kok
Mai Kivelä vas
Jenni Pitko vihr
Tiina Elo vihr